John
STEINBECK

Autobuzul rătăcitor

Traducere din limba engleză și note
de Dana Crăciun

POLIROM
2022

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată de Dan Croitoru.

John Steinbeck, *The Wayward Bus*

Copyright © John Steinbeck 1947
Copyright renewed Elaine Steinbeck, John Steinbeck IV and Thom Steinbeck 1975
All rights reserved

© 2022 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvîrșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Foto autor: Nobel Foundation, 1962
Pe copertă: © northfoto.com

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

STEINBECK, JOHN

Autobuzul rătăcitor / John Steinbeck; trad. din lb. engleză și note de Dana Crăciun. – Iași: Polirom, 2022

ISBN: 978-973-46-9137-1

I. Crăciun, Dana (trad.; note)

821.111

Printed in ROMANIA

Louie simți că i se pune un nod în gît și că începe să-l apese ceva în piept. Se gîndi că e nebun. Știa că e timid, dar de obicei reușea să se convingă că nu e, și acum trecea prin toate simptomele unui adolescent de șaisprezece ani. Ochii îi fugeau de la șosea la oglindă și înapoi. Văzu că se înroșise în obraji. „Ce naiba se întîmplă?“. „O iau razna din cauza unei fleoarțe?“ Se uită la ea cu mai multă atenție în încercarea de a găsi vreun gînd care să-l salveze și observă atunci urmele adînci pe care i le lăsase forcepsul de-a lungul maxilarelor. Asta îl făcu să se simtă mai în largul lui. N-ar mai fi atît de sigură pe ea dacă ar ști că i-a văzut urmele de forceps. Șaizeci și opt de kilometri. Îi veniră în minte cifrele. Ea urma să coboare peste șaizeci și opt de kilometri. Louie trebuia să acționeze. Nu mai putea pierde nici un minut dacă voia s-o prindă pe curvulița asta în laț. Dar cînd încercă să vorbească, vocea îi răsună dogit.

Ea se aplecă spre el.

— N-am auzit ce-ai spus, zise.

— Am zis că peisajul e frumos după ploaie, își drese el glasul.

— Da, așa e.

Încercă să se întoarcă la deschiderile lui obișnuite. Observă în oglindă că era încă aplecată în față ca să asculte.

— Cum ziceam, reluă el. Mă străduiesc să cunosc oamenii. Aș zice că ai jucat pe scenă sau în filme.

— Nu, spuse fata. N-ai avea dreptate.

— Nu ești în show-business?

— Nu.

— Bine, lucrezi?

Fata izbucni în rîs, și era fermecătoare cînd rîdea. Dar Louie observă că unul dintre incisivii ei de sus era strîmb. Era puțin aplecat peste vecin. Ea se opri din rîs și buza de sus îi acoperi dintele. „E conștientă de el", se gîndi Louie.

Fata i-o luase înainte. Știa ce o să spună el. I se mai întîmplase de atîtea ori. Avea să încerce să afle unde locuiește. Voia să-i ceară numărul de telefon. Era simplu. Nu locuia nicăieri. Avea la Loraine un cufăr cu cîteva cărți – *Căpitanul Hornblower* și *Viața lui Beethoven* – și cîteva volume broșate din nuvelele lui Saroyan[1], precum și niște rochii vechi de seară pe care avea de gînd să le transforme. Își dădea seama că Louie e stingherit. Cunoștea roșeața aceea care se ivea deasupra gulerului unui bărbat, precum și răgușeala vocii și exprimarea greoaie. Îl văzu pe Louie cum se uită îngrijorat în oglindă către spatele autobuzului.

Hindușii își surîdeau unul altuia. Chinezul se holba în gol, încercînd, probabil, să-și lămurească vreun dezacord din știrile pe care le citise. Un grec de pe bancheta din spate tăia un trabuc italian în două cu un briceag. Vîrî o bucată în gură, iar pe cealaltă o puse atent în buzunarul de la piept. Femeia în vîrstă se monta împotriva lui Louie. Avea o privire de oțel ațintită în ceafa lui, iar bărbia îi tremura de mînie și buzele i se albiseră de strînse ce erau.

Fata se aplecă din nou spre el.

---

1. *Căpitanul Hornblower* – aluzie imprecisă la o serie de romane de C.S. Forester, care îl au ca personaj principal pe Căpitanul Horatio Hornblower, dar care au alte titluri. William Saroyan (1908-1981), scriitor american, născut și el în California, la fel ca Steinbeck.

— Ca să nu-ți mai pierzi vremea, spuse ea. Sînt asistentă stomatologică. Fac tot felul de treburi într-un cabinet de dentist.

Se folosea deseori de povestea asta. Nu știa de ce. Poate din cauză că punea capăt speculațiilor și, după ce-o spunea, nu mai primea întrebări. Oamenilor nu le plăcea să vorbească prea mult despre stomatologie.

Louie rumega informația. Autobuzul ajunse la o trecere de cale ferată. Louie apăsă automat frînele pneumatice și opri. Frînele șuierară cînd le dădu drumul, apoi bărbatul acționă schimbătorul pînă ajunse iar la viteza de croazieră. Simțea că se strînge lațul în jurul lui. Cățeaua aia bătrînă avea să înceapă scandalul dintr-o clipă într-alta. N-avea deloc șaizeci și opt de kilometri la dispoziție. Odată ce bătrîna avea să-i pună bețe-n roate, se va termina. Voia să se dea la fată cît mai putea, dar timpul era prea scurt pentru metodele lui Louie. În acest moment n-ar mai fi trebuit să facă nici o mișcare timp de jumătate de oră, dar bătrîna aia avea să-i forțeze mîna.

— Uneori ajung și eu la Los Angeles, spuse el. Pot să te sun undeva și poate ieșim la cină sau la un spectacol?

Îi răspunse prietenos. Nu era deloc răutăcioasă sau țîfnoasă.

— Nu știu, zise ea. Știi, n-am o locuință acum. Am fost plecată. Vreau să-mi găsesc un apartament cît de curînd.

— Dar lucrezi undeva, insistă Louie. Aș putea să te sun acolo.

Bătrîna se foia pe scaun. Era furioasă că Louie n-o lăsase să se așeze pe locul din față.

— Nu chiar, spuse fata. N-am serviciu acum. Bineînțeles, o să-mi găsesc unul cît de curînd, pentru că în profesia mea se găsesc întotdeauna slujbe.

— Nu-ncerci doar să mă trimiți la plimbare? întrebă Louie.

— Nu.

— Atunci poate-mi scrii un rînd cînd te instalezi undeva.

— Poate.

— Pentru că aș vrea să știu pe cineva cu care să ies în Los Angeles.

Și acum se dezlănțui, vocea tăioasă ca o piatră de ascuțit:

— Există o lege în statul ăsta pentru vorbitul cu pasagerii. Vezi-ți de șosea.

Apoi femeia se adresă întregului autobuz.

— Șoferul acesta ne pune viețile în pericol. O să cer să cobor dacă nu e în stare să fie atent la condus.

Louie tăcu. Treaba devenise serioasă. Femeia chiar putea să-i facă necazuri. Se uită în oglindă și întîlni privirea tinerei. Mimă din buze:

— Babornițăstafidită!

Fata zîmbi și își duse degetul la buze. Într-un fel se simțea ușurată, dar îi părea și rău. Știa că, mai devreme sau mai tîrziu, avea să aibă de furcă cu Louie. Știa însă și că, în multe privințe, era un tip de treabă, pe care îl putea controla într-o oarecare măsură. Din felul în care roșise știa că l-ar putea opri, probabil, rănindu-i sentimentele.

Dar se terminase și Louie o știa. Fata n-avea de gînd să dea de bucluc. El trebuia să se dea la ea cît timp erau pe drum. Știa asta. Odată ajunși în stație, pasagerii voiau să coboare cît mai iute. Pierduse de data asta. La Răscrucea Rebelilor se va opri doar

cît s-o lase pe ea și să descarce lada aia nenorocită cu tarte. Se aplecă asupra volanului. Fata își împreună mîinile în poală și nu mai ridică ochii ca să-i întîlnească pe-ai lui în oglindă. Existau o grămadă de fete mai frumoase decît asta. Cicatricile alea de la forceps erau al naibii de urîte. Puteau să bage orice bărbat în sperieți. Evident, purta păr lung și pieptănat în față ca să le acopere. O fată ca ea nu-și putea purta părul prins. Lui Louie îi plăcea părul prins și, Doamne ferește, cum ar fi să te trezești dimineața în pat și să vezi cicatricile alea. Era plin de stricate în lume și Louie se descurca. Însă tristețea îi apăsa pieptul și stomacul. Se lupta cu ea și o împungea, dar nu se lăsa dusă. O dorea pe fata asta mai mult decît își dorise pe oricine altcineva și într-alt fel. Îl încerca o senzație seacă și începătoșată de pierdere. Nici măcar nu știa cum o cheamă, iar acum nu va apuca s-o cunoască. Îi și vedea lui Edgar ochii curioși interogîndu-l la întoarcerea la San Ysidro. Louie se întrebă dacă avea să-l mintă pe Edgar.

Roțile mari cîntau pe șosea o melodie înaltă, șuierată, iar motorul pulsa într-un ritm greoi. Pe cer se vedeau nori mari, apoși și pleoștiți, întunecați ca funinginea în mijloc, dar albi și strălucitori pe margine. Unul dintre ei era pe cale să acopere soarele. În față, pe șosea, Louie vedea deja umbra lui repezindu-se către autobuz, iar în depărtare se zărea pîlcul înalt și verde de stejari care creștea lîngă restaurantul de la Răscrucea Rebelilor. Louie era foarte dezamăgit.

Juan Chicoy se apropie de autobuz cînd acesta se opri.

— Ce ai pentru mine? întrebă el cînd se deschise ușa.

— Un pasager și o grămadă de tarte, spuse Louie.

Se ridică de pe scaun, întinse mîna în spate și ridică valiza fetei. Coborî și întinse brațele, iar fata se sprijini de ele și coborî. Se îndreptară către sala de mese.

— La revedere, spuse ea.

— La revedere, zise Louie.

O urmări cum intră pe ușă, cu fesele mici săltînd în sus și în jos.

Juan și Bubîlcă coborîseră lada cu tarte de pe acoperișul autobuzului. Louie se urcă înapoi la volan.

— Drum bun, spuse Juan.

Femeia în vîrstă se mutase pe locul din față. Louie închise ușa. Băgă mașina în viteză și porni. După ce ajunseră la viteza de croazieră și roțile răsunau pe șosea, se uită în oglindă. Bătrîna avea o expresie de triumf răutăcios pe chip.

„Tu ai distrus tot“, zise Louie în sinea lui. „Ah, tu ai făcut totul praf.“

Femeia ridică privirea, care se intersectă cu a lui Louie în oglindă. Bărbatul mimă dinadins cu buzele cîteva cuvinte tăcute.

— Babornița dracului!

Îi văzu buzele cum se strîng și se albesc. Își dăduse seama ce vrea să spună.

Roțile șuierau melodios pe șoseaua lungă.